

Mötesanteckning Ledningsrådet för hjälpmedel

Tid: 2024-12-09 kl. 09:00-11:30

Mötesform: Digitalt via Teams

Närvarande

VGR	Carina Helgesson	Närhälsan och Regionhälsan
	Stina Nyström	Habilitering & Hälsa
	Charlotte Widell	Sjukhus
VGK	Maria Ljung	Göteborgsregionen, GR
	Helene Nordling	Sjuhärads kommunalförbund
	Ingegärd Ljungqvist	Göteborgs Stad
	Anna Andersson	Fyrbodals kommunalförbundet
	Carina Arvidsson	Skaraborgs kommunalförbund
Ordförande	Kristina Lännergren	VästKom
Vice ordf.	Magnus Kronvall	VGR, Koncernkontoret
Försörjare	Erica Cedervret Nilsson	Områdeschef Hjälpmedelscentralen
Frånvarande	Lena Ludvigsson	Skaraborgs kommunalförbund (adjungerad, socialtjänst)
	Lars Loftäng	Försörjningsförvaltningen
Vakant	VGR	Privat primärvård
	VGR	Sjukhus
Inbjudna	Maria Olsson	VästKom (bredvidgång med Kristina, höstens möten)
	Christian Ahlborg	Processledare Hjälpmedelscentralen (punkt 3a)
	Magnus Hansson	Controller Hjälpmedelscentralen (punkt 3b)
	Kim Engwall	Samverkansfunktionen, socialtjänst (punkt 3f och 4b)
	Mikael Doi	Systemutvecklare samverkansfunktionen (punkt 4b)
	Martina Thelfer	Utvecklingschef Försörjningsförvaltningen (punkt 3d)
	Anders Carlson	Projektledare Försörjningsförvaltningen (3d)
	Harriet Stjärneborn	Verksamhetsutvecklare Försörjningsförvaltningen (3e)
	Gunilla Ask	Processledare Hjälpmedelscentralen (punkt 4a)

Samverkans-

funktionen Linda Augustsson, administrativt stöd och Anette Alfredsson, sekreterare

1. Godkännande av dagordning och föregående mötesanteckningar

- Kristina Lännergren hälsar alla välkomna till dagens möte. Dagordningen godkänns.
- Föregående mötesanteckning läggs till handlingarna och publiceras på vardsamverkan.se.

2. Tertialrapport

Föredragning är inte aktuell på detta möte.

3. Beslutsärenden

- Förändrade debiteringsprinciper och ny hantering av förkomna hjälpmedel hos patient**
Handläggare: Christian Ahlborg
Ärende från förra mötet då ledningsrådet önskade fortsatt utredning och juridisk avstämning kring vårdgivares möjlighet att driva ersättningsanspråk gentemot patient.

Jurister inom två kommunala verksamheter har gjort bedömningen att ersättningsanspråk kan drivas gentemot patient utifrån punkt 9 i Samarbetsavtalet för försörjning av personliga hjälpmedel: "Vårdgivarna ska följa aktuella författningar och standarder inom hälso- och sjukvårdsområdet och det medicintekniska området samt Handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård".

Enligt ledningsrådets beslut 2022 ska debitering inte ske om hjälpmedlets restvärde eller 20 % av inköpspriset understiger 1000 kr. Kopplat till detta lyfts en farhåga att denna beloppsgräns innebär att flera vanligt förekommande produkter kommer hamna under beloppsgränsen. Christian svarar att Hjälpmedelscentralen kommer följa upp den nya hanteringen och återkommer framöver om gränsen får oönskade konsekvenser som behöver hanteras.

Hjälpmedelscentralen föreslår att tidpunkten för införande av "debiterbart värde" flyttas fram från 1 januari till 1 mars. Förtydligande till beslutspunkt 4 är att vårdgivaren utreder om det finns skäl för debitering och när så är fallet fakturerar vårdgivare patient.

Ställningstagande: Ledningsrådet ställer sig bakom att

1. införa begreppet "debiterbart värde" med följande definition: "Debiterbart värde är restvärdet, dock lägst 20 % av hjälpmedlets inköpspris"
2. begreppet "debiterbart värde" införs från 1 mars 2025
3. ny hantering för registrering av förkomna hjälpmedel hos patient införs kvartal 1 2025
4. nuvarande hantering kvarstår, det vill säga att Hjälpmedelscentralen inte debiterar vårdgivare för förkomna hjälpmedel hos patient.

Fortsatt hantering: Samverkansfunktionen justerar finansiella specifikationer inför att förändringen träder i kraft. Hjälpmedelscentralen uppdaterar instruktioner och rutiner samt tar fram ett utbildningsmaterial för den personal som registrerar förkomna hjälpmedel.

b) Hjälpmedelscentralens förslag på prisjustering från 1 januari 2025

Föredragande: Magnus Hansson

Magnus ger kompletterande information till de underlag som funnits tillgängligt inför mötet. Nuvarande hantering, både för samarbetsavtalet och överenskommelsen, med prispåslag för tillbehör på 4 % av produktens inköpspris ger inte en rättvis effekt utifrån självkostnaden, utifrån att hyresintäkter för tillbehören finansierar huvudhjälpmedlen. En differentierad hyra på tillbehör på 1 – 4 % föreslås i stället. Detta innebär att Hjälpmedelscentralen får en intäkt för att täcka självkostnad för uthyrda tillbehör respektive huvudhjälpmedel. Konsekvensen av förslaget blir en total kostnadsökning på 4,6 % för kommunerna och en sänkning för regionen med 1,8 %. Skillnaden beror på att kommunerna har färre tillbehör förskrivna.

Förslag på prisjustering för Samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel: Det totala priset justeras upp med 0,7 % då volymerna av hjälpmedel är lägre än budgeterat. Priset för tjänster justeras upp med 2,5 %, vilket relaterar till ökade lönekostnader.

Förslag på prisjustering för Överenskommelsen personligt förskrivna medicintekniska produkter inom VGR (HMC):

Ingen justering av kostnader för hjälpmedel då volymerna följer prognos.

Priset för tjänster justeras upp med 2,5%, vilket relaterar till ökade lönekostnader.

Förslag på prisjustering för digitala hjälpmedel:

Priset justeras upp med 8 % vilket framför allt relaterar till justering av tidigare felaktiga uppgifter gällande avskrivningstid för läkemedelsautomater (3 år i stället för 5 år).

Priset för tjänster justeras upp med 2,5 %. Digitala hjälpmedel kommer att redovisas separat till och med 2025 för att koppling till projektmedlen ska bli tydlig.

Dialog förs om de ökade kostnaderna, som framför allt drabbar kommunerna.

Hjälpmiddelscentralen har förståelse för detta, men menar att kostnaden för tillbehör tidigare varit orättvist fördelad genom att regionen tagit en större del. Tanken är att kostnaden ska bäras på ett mer korrekt sätt.

Flera av ledningsrådets representanter framför önskemål om längre tid för förberedelser inför prisjusteringar, för att kunna förankra på hemmaplan. Förslag ges att principförändringen om differentierade kostnader för tillbehör bereds ytterligare innan ledningsrådet kan ta ställning. Inför detta önskas fördjupade underlag från Hjälpmiddelscentralen.

Ställningstagande: Ledningsrådet avvaktar ställningstagande, vilket innebär att prisjustering inte genomförs 1 januari 2025.

Fortsatt hantering: Ledningsrådet ger uppdrag till Hjälpmiddelscentralen att ta fram följande:

- Förslag till beslut för nya priser från 1 mars 2025, med fylligare underlag.
- Förslag till förändrad modell för prissättning, innehållande differentierad hyra för tillbehör.
- Förslag till beslut om förändrad process för prisjustering, där det även framgår att rapport ska ges till ledningsrådet vid händelser som kraftigt påverkar priset.

Hjälpmiddelscentralen skickar fördjupade underlag och processbeskrivning till samverkansfunktionens funktionsbrevlåda under december, för vidarebefordran till ledningsrådets representanter, som i sin tur förankrar hos respektive förvaltningar. Ärendet återkommer för ställningstagande på nästa möte.

Prisförändringar förväntas kunna verkställas 1 mars 2025.

c) Reviderad anvisning för eldriven rullstol

Föredragande: Linda Augustsson

Beslutsunderlag har funnits tillgängligt inför mötet. Detta ärende påbörjades under 2022 och har därefter succesivt hanterats ur olika aspekter både i beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso- och sjukvård och i ledningsrådet.

Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso- och sjukvård har nu tagit fram ett reviderat förslag som syftar till att förskrivningen av eldrivna rullstolar blir mer jämlik i Västra Götaland genom att underlätta för förskrivare och kostnadsansvariga att tolka anvisningen och göra mer likvärdiga bedömningar.

Förändringarna innebär att två anvisningar är sammanslagna till en anvisning. Kriterierna är de samma, men målen är förtydligade. Specifika instruktioner i anvisningen har kompletterats och förtydligats. Som komplement till anvisningen har ett processtöd tagits fram i syfte att stödja förskrivare och kostnadsansvarig till att göra gemensamma tolkningar.

Ställningstagande: Ledningsrådet ställer sig bakom sammanslagning och revidering av anvisningarna för eldrivna rullstolar (Eldrivna rullstolar med elektronisk styrning ISO-kod

122306 och Eldrivna rullstolar med manuell direktstyrning ISO-kod 122303) till en anvisning 1223 Motordrivna rullstolar, enligt förslag.

Fortsatt hantering: Samverkansfunktionen skriver ett beslutsunderlag till hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektören för delegationsbeslut för VGR. Efter beslut publiceras anvisningen i Handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård.

d) Upphandling av beställningsportal för hjälpmedel och läkemedelsnära produkter

Föredragande: Martina Thelfer och Anders Carlson

Beslutsunderlag har funnits tillgängligt inför mötet. I juni 2022 ställde sig ledningsrådet bakom en rekommendation om att en ny beställningsportal som ersätter dagens två beställningssystem skulle ingå i upphandlingen av ett nytt försörjningssystem. I början av hösten hamnade VGR i en situation att det inte längre kvarstod någon anbudsgivare till anbudsområde beställningsportal, varför upphandlingen måste avbrytas.

En förnyad marknadsanalys med potentiella leverantörer har genomförts och resultatet visar att marknaden avseende funktionalitet för beställning av hjälpmedel och läkemedelsnära produkter är exceptionellt begränsad. Slutsatsen är att marknaden för att få till en gemensam beställningsportal för hjälpmedel och läkemedelsnära produkter inte finns idag.

Förslag till kommande upphandling är att dela upp i fyra anbudsdelar:

- Funktionalitet för beställningar av läkemedelsnära produkter läggs i en separat anbudsdel.
- Funktionalitet för beställningar av hjälpmedel, både beställning och försörjning, läggs i en separat anbudsdel.
- Funktionalitet för spårbarhet läggs i en separat anbudsdel.
- Funktionalitet för logistik och försörjning för samtliga verksamheter utom hjälpmedel läggs i en separat anbudsdel.

Konsekvensen av förslaget blir att beställningar av hjälpmedel även fortsatt behöver göras i två olika beställningsportaler. Försörjningsförvaltningen har förhoppning om att det, trots två beställningsportaler, kan finnas förbättrade möjligheter till ensade gränssnitt och förbättrad funktionalitet jämfört med i dag.

Ledningsrådet framför att situationen är olycklig, men att det varit bra att en fördjupad utredning genomförts. VGR-representant i ledningsrådet gör medskick kopplat till problematiken med att det kan krävas beställning i dagens båda system för en och samma produkt (ett för huvudhjälpmedel och ett för tillbehör/reservdelar), vilket skulle behöva en lösning i kommande system.

Ställningstagande: Ledningsrådet för hjälpmedel ställer sig bakom Försörjningsförvaltningens förslag att upphandla två beställningsportaler; en för hjälpmedel och en för läkemedelsnära produkter

Fortsatt hantering: Fortsatt arbete inom ramen för upphandlingen.

e) Verksamhetsanalys diabetes

Föredragande: Harriet Stjärneborn

Underlag har funnits tillgängligt inför mötet. I tidigare upphandlingar har CGM upphandlats tillsammans med och i kombinationer av insulinpumpar med tillbehör, samt som fristående produkt. Det har bland annat inneburit att samma typ av CGM upphandlats från 2 leverantörer, med olika prissättning.

Utifrån genomförd utredning om kategoristyrning inom Koncerninköp föreslås kommande upphandling göras uppdelad i två separata delar. Det vill säga att CGM upphandlas enbart som fristående produkter som kan kombineras med insulinpump, och att insulinpumpar upphandlas separat vid ett senare tillfälle. Syftet är framför allt att utöka antalet produkter, och därmed få ett bredare utbud av produkter på avtal. Detta öppnar i sin tur upp möjligheten för förskrivare att i större utsträckning kunna förskriva det mest kostnadseffektiva alternativet utifrån individens behov.

I verksamhetsanalysen finns förslag om att kommande sortiment implementeras i ett så kallat "ordnat införande", med kostnadseffektivitet i fokus. Exempelvis kan styrning av sortiment med 1: a-handsval vara ett sådant alternativ.

I ledningsrådets följande dialog framkommer önskemål om bredare förankring av föreslagen förändring med berörda samordningsråd och regionalt processteam.

Ställningstagande: Ledningsrådet för hjälpmedel avvaktar ställningstagande till förslaget om att upphandla ett utökat sortiment av fristående CGM.

Fortsatt hantering: Ledningsrådet ger uppdrag till Läkemedelsnära produkter att tillsammans med Koncerninköp genomföra efterfrågad förankring. Ledningsrådet önskar även få förslag på hur det ordnande införandet kan gå till. Ärendet planeras återkomma på nästa möte 4 februari.

Inköpsstyrgruppen kommer fatta det slutgiltiga beslutet om verksamhetsanalysen.

f) Stödmaterial till huvudmännen (regional och kommunal hälso- och sjukvård samt socialtjänst) vid organisering av hjälpmedelsfrågor

Föredragande: Kim Engwall och Linda Augustsson

Beslutsunderlag har funnits tillgängligt inför mötet. Behov av stöd till huvudmännen har identifierats dels på Hjälpmedelforum, socialtjänst dels i arbetet med digitala hjälpmedel. Utifrån det tog beredningsgrupp Handbok & Sortiment, socialtjänst fram ett utkast på ett stödmaterial. Då behov identifierades både inom socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens områden blev det ett gemensamt stödmaterial för alla huvudmän.

Samtliga beredningsgrupper och hjälpmedelsforum har haft möjlighet att komma med synpunkter på stöd materialet. Dokumentet, *Stödmaterial för huvudmännen (regional och kommunal hälso- och sjukvård samt socialtjänst) vid organisering av hjälpmedelsfrågor*, ska ses som en vägledning och är inget styrande dokument.

Positiva kommentar ges till att dokumentet tagits fram. Innehållet speglar komplexiteten i arbetet med hjälpmedel.

Ställningstagande:

1. Ledningsrådet för hjälpmedel ställer sig bakom dokumentet *Stödmaterial för huvudmännen (regional och kommunal hälso- och sjukvård samt socialtjänst) vid organisering av hjälpmedelsfrågor* och rekommenderar huvudmännen att använda det i sina respektive verksamheter.
2. Ledningsrådet för hjälpmedel beslutar att ge samverkansfunktionen tillsammans med beredningsgrupper i uppdrag att kontinuerligt revidera dokumentet, *Stödmaterial för huvudmännen (regional och kommunal hälso- och sjukvård samt socialtjänst) vid organisering av hjälpmedelsfrågor*, så att det hålls aktuellt utifrån förändringar och användarnas behov.

Fortsatt hantering: Publicering på webbsidan för erfarenhetsutbyte och information till Hjälpmedelsforum, hälso- och sjukvård och Hjälpmedelsforum, socialtjänst.

4. Information och dialog

a) Digital introduktion till Hjälpmedelscentralen

Föredragande: Gunilla Ask

Ledningsrådet gav förra året uppdrag till Hjälpmedelscentralen att ta fram "En digital introduktion som medvetandegör förskrivarna om sitt och Hjälpmedelscentralens uppdrag". Önskemålet var en introduktion som är öppen för alla och går att ta del av digitalt när som helst. Det huvudsakliga syftet är att informera, stärka samverkan och förståelse mellan beställare och Hjälpmedelscentralen. Primära målgrupper är förskrivare och beställare av hjälpmedel.

Målet är att skapa två tillgängliga berättelser, en längre (cirka 3–4 minuter) och en kortare (cirka 1-2 minuter). Tidsplanen är att produktion kan starta våren 2025 och att en första version kan presenteras för Hjälpmedelsforum hösten 2025. Därefter lansering kvartal 1 2026.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen och ser positivt på denna möjlighet att synliggöra och stödja vårt gemensamma hjälpmedelssamarbete.

b) Rapport från digitala hjälpmedel

Föredragande: Kim Engwall, Mikael Doi

Följande statusuppdatering ges kring vad som är aktuellt just nu:

- Ca 1700 digitala hjälpmedel ute hos patient just nu. Blodtrycksmätare, läkemedelsautomat och våg står för den största andelen av förskrivningarna.
- Alingsås har anslutit till samarbetet som kommun nr 48.
- Upphandling av digital tillsyn, mobila trygghetslarm samt digitala lås pågår.
- Ett första möte genomfört med Styrgrupp upphandling och införande av digitala hjälpmedel och läns-gemensam plattform - fokus på informationssäkerhet, dataskydd och juridiska förutsättningar.
- Dialog med SKR Kompetenscenter välfärdsteknik och Adda kring arbetet med Digitala hjälpmedel i förhållande till pågående Handslagsinitiativ.

Fokus framåt är inriktat på följande:

- Förberedelser för pilottest av digital tillsyn samt mobila trygghetslarm pågår. Kommuner som kommer att ingå i pilottesterna är Trollhättan, Mellerud, Bengtsfors, Skövde och Göteborgs stad
- Omhändertagande av synpunkter från remiss av digitala lås
- På styrgruppsmötet beslutades att ett arbete ska påbörjas för att utreda förutsättningarna kring informationssäkerhet, dataskydd och juridik i arbetet med Digitala hjälpmedel
  - Innefattar både upphandlingsarbetet kring enskilda produkter, samt plattformsarbetet
  - En arbetsgrupp har utsetts som fått i uppdrag att ta fram förslag på hur frågor kring bland annat personuppgiftsansvar, informationsägare med mera kan tas om hand, samt vilka kommunala och regionala resurser som behövs. Förslag ska presenteras för styrgruppen 17/12.
- Remiss på delar av upphandlingsunderlagen för den läns-gemensamma plattformen. Syftet är inhämtning av synpunkter från marknaden samt möjlighet att dela information med ingående parter i samarbetet utan sekretess

Den avancerade läkemedelsautomaten är den produkt där förskrivningarna ökar mest. Flest förskrivningar sker inom kommunal verksamhet, dock har Primärvårdens hjälpmedelsenhet

uppmärksammat att VGR bekostar fler produkter än de tjugo som är förskrivna inom regional primärvård. Detta kan ha flera orsaker, bland annat felaktigt angiven baskod.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen och ser positivt på att det nu finns en samlad gruppering för att omhänderta aktuella frågor kring digitala hjälpmedel.

5. Ärenden utan föredragning

Inget aktuellt på detta möte.

6. Ärenden till och från Samrådsorganet (SRO)

a) Information till SRO

Presentation om hjälpmedel som gavs 21 november kommer att delas på ledningsrådets SOFIA-yta i dagens mötesmapp.

Inget aktuellt från dagens möte.

b) Information från SRO

På mötet 21 november gavs följande önskemål för ett av vårens kommande möten:

- Vilka produkter som hör till vilket område. Vad ökar och vad minskar och vad det betyder för invånarna?
- Hur nyttokalkylerna ser ut för olika produkter?
- Inom vilka produktområden regionen och kommunerna står längst ifrån varandra, där det finns det flest konfliktytor som behöver hanteras.

7. Övriga frågor

a) Rutiner och arbetssätt när ledningsrådet inte är beslutsmässigt

Ledningsrådet ställer sig bakom presidietts förslag att representant som inte kan vara med på ett möte antingen kan ge mandat till en kollega, eller mejla in ståndpunkter innan mötet till samverkansfunktionen. Detta för att möjliggöra att ledningsrådet alltid är beslutsmässig.

Magnus informerar om att frågan om att bemanna samtliga platser för VGR i ledningsrådet kommer tas upp i Koncernlednings hälso- och sjukvård i januari.

b) Utvärdering av dagens möte

- Lagom längd på punkter
- Bra att få underlag innan mötet
- Väl förberedda och korta dragningar
- Bra och fint förberett!

Stina tackas för sina insatser i ledningsrådet, då hon kommer vara studieledig nästa år. Nominering av ersättare pågår inom Habilitering & Hälsa.

Magnus ger ett stort tack till Kristina för sitt arbete som ordförande i ledningsrådet. Efter dagens möte lämnar hon över till Maria Olsson, som kommer att vara vice ordförande i ledningsrådet 2025.

8. Kommande möte

Nästa planerad möte 4 februari kl. 9-12.